

2015-ben is helytállt a Zalaerdő

Interjú Rosta Gyula vezérigazgatóval

Szakmai és gazdasági szempontból jól teljesítette a 2015-ös évet a Zalaerdő Zrt., a tulajdonosi elvárásoknak eleget tettünk – mondta Rosta Gyula vezérigazgató, azonban hozzátette azt is, hogy a 2014-es évről áthúzódó állami számvetvésszéki vizsgálat, majd a 2015 januárjában kezdődött KEHI-vizsgálat alapvetően befolyásolta a társaság mindennapjait. Hiszen mindamellett, hogy az erdészeti és a központi dolgozóknak is folyamatosan rendelkezésre kellett állniuk a vizsgálatok miatt, a napi munka sem állhatott meg.

– Mi jellemezte a fahasználatot a 2015-ös évben?

– Az év eleji, kedvezőtlen időjárás, vagyis az enyhe, csapadékos tél miatt elmaradt fakitermelési és anyagmozgatási feladatokat (nagy részt a jogszabályi korlátok miatt) a vegetációs időszakban csak kis részben tudták erdészeteink pótolni, így a munka nagy része őszi maradt. Az őszi teljesítmények alapján az éves terv teljesítésének feltételei adóttak.

Az idei évtől új elemként jelent meg értékesítési rendszerünkben a tulajdonosunk által előírt tölgyrönk-értékesítési protokoll. Emiatt március elejéig értékesítési ti-

vezett összeget, ám a díszfa-értékesítésnek csupán a felét teljesítettük, mint amit az éves tervben célul tűztünk ki. A jövőben erre is nagyobb hangsúlyt

lalom volt érvényben, amely a környező üzemek egyébként is fennálló faanyag-ellátási problémáit tovább súlyosbította. A hazai tölgyfeldolgozók piacán bevezetett szabályozás jelentős átrendeződést okozott, több régi vevőnk került nehéz gazdasági helyzetbe. Társaságunk továbbra is megtartotta az értéksorrenden alapuló értékesítési rendszert, ezzel is maximalizálva az elérhető profitot. Általánosságban a fapiacot továbbra is keresleti viszonyok jellemezték, ez alól kivételt képez az első félévben a tűzifavásztékok piaca. Az emiatt kialakult magas tavaszi készletek ősze biztonságosan, értékcsökkenés nélkül voltak piacra vihetők.

– Minden őszi zajlik a makkfelvásárlás, eltérő sikerrel, mivel nagyban befolyásolja a makktermés. A mostani időszakra mi volt a jellemző?

– Szaporítóanyag-igényünket biztosítani tudjuk az októberben kezdődött makkfelvásárlás eredményességének köszönhetően. A saját termelésű erdészeti csemete értékesítéséből származó árbevétel jóval meghaladta az egész évre ter-

kell fektetni. Az erdősítési munkák volumene jóval meghaladja az egy évvel korábbit, amin belül különösen a részleges talaj-előkészítések és a mesterséges első kivitelek mennyisége növekedett. Ez szoros összefüggésben van a lucfenyőpusztulás nyomán fellépő erdőfelújítási kötelezettségek növekedésével.

Összesen 2068 önkormányzat részesül szociális tűzifa-, illetve kőszéntámogatásban Pintér Sándor belügyminiszter döntése alapján. A szociális tűzifaprogram Zala megyét, így a Zalaerdő Zrt.-t is érinti. A program nemrégiben indult el, milyenek a tapasztalatok?

– A tavalyihoz képest idén jóval több a szociális tűzifaprogramban az önkormányzatok által igényelt famennyiség. Ez bizonyítja a társaság megbízhatóságát és a faanyag jó minőségét is. A pályázaton nyert 149 önkormányzat közül november közepéig 120 jelezte vásárlási szándékát a Zalaerdő felé; több mint négyezer köbméter tűzifát igényeltek, melyet a cég az aláírt szerződések beérkezését követően azonnal elkezdett kiszállítani. A kormány

által 2014 szeptemberében meghirdetett lakossági rezsicsökkentett (–10%-os) tűzifaakciónkat 2015. április 17-én zártuk. A helyi lakossági igények kiszolgálására 2015. június 22-től 2015. szeptember 1-jéig hasonló mértékű tűzifaakciót hirdettünk.

– Tavaly több tanösvény létrehozása játszott a legfőbb szerepet a közjóléti beruházásokban, melyeket aztán idén tavasszal adott át a társaság. Milyen irányvonalat követtek az idei évben?

– A tervezett beruházások az engedélyezési eljárások időigényessége és az eredménytelen pályázatok miatt csúsznak. Ez utóbbira példa a nagykanizsai Csónakázó-tónál található kilátó rekonstrukciója. Az év legnagyobb közjóléti beruházása, a Nyitnikék Erdészeti Erdei Iskola szállásépülete a tervezett ütemben készül, 2016 tavaszán kerül sor az ünnepélyes átadásra. Azonban tény, hogy a közjóléti tevékenységek idén is veszteséget hoz-

tak, ahogy eddig minden évben. A fejlesztések megvalósulása után a fenntartásra is költeni kell, a bevétel pedig meglehetősen csekély. De ezek a tevékenységek nem is a bevételről szólnak... Ettől függetlenül van néhány szolgáltatás, amelyek bevételét növelni is lehet, így a jövőben próbáljuk ezeket jobban megismertetni különféle turisztikai csomagok részeként. Ilyenek például a szállásaink vagy a horgászvizseink. Azt, hogy ebben az ágazatban is jól tesszük a dolgunkat, kifejezik a 2015-ben elnyert díjaink. A Zalaerdő Zrt. Magyar Termék Nagydíjat kapott szeptemberben a Zakatoló Erdei Iskola létrehozásáért, majd néhány héttel később a zalakarosi Csiga-túra tanösvény I. helyezést ért el tanösvény kategóriában „Az év ökoturisztikai létesítménye” pályázaton.

Ezúton szeretném megköszönni minden kedves Kollégának és tisztelt Partnereinknek egész éves kitartó és szorgalmas munkájukat! Kellemes karácsonyi ünnepeket, és jó szerencsét kívánok az új esztendőre!

Steyer Edina

Fotó: Pintér Csaba

Szarvasbögés és trófeaszemle

A szeptemberi szarvasvadászat a korábbi évekhez hasonló vendéglétszámmal és változatlan nagyságú terítéssel zárult. Az elmúlt években két nagy értékű csomagszerződésünk szűnt meg, melyek pótlását egyenkénti értékesítések útján nem sikerült teljesen megoldanunk.

A főbögés ideje a hivatásos vadászaink értékelése alapján idén néhány nappal eltolódott, szeptember 12–22-ig tartott. A becsült és a valós trófeasúlyok között mindkét irányban volt eltérés: voltak olyan trófeák, amelyeknek súlya a mérlegre téve több, avagy épp kevesebb lett a becsült értékekhez képest.

A szeptemberi szarvasbikaterítékből Szentpéterföldén 2015. október 9-én tartottuk az idei, 14. trófeaszemlénket. Ezúttal is kegyes volt az időjárás, mert a több napon át tartó esőzés erre a napra abbamaradt, délután egy félóra szétfújta a szél a fellegeket, és még a nap is kisütött. Összesen 81 trófea került bemutatásra. A szeptem-

Fotó: Steyer Edina

beri adatok 16 darab aranyérmes, 32 darab ezüstérmes, 30 darab bronzérmes és 53 darab érem nélküli gímrika elejtéséről szóltak. A pontérték szerint

8,48 kg/db volt. A kiállítás képanyagát majd trófeakatalógusban foglaljuk össze.

Páli Tamás
vadászati felügyelő

Fahasználat Kanizsán

A forgalmazás költségeit is csökkentettük

A 2015-ös év fahasználatát – csakúgy, mint a társaság egész területén – a nagykanizsai erdészethél is nagymértékben befolyásolta az enyhe, csapadékos tél az esztendő elején. A tapasztalatokról, eredményekről a februárban nyugdíjba vonuló Vargovics József fahasználati ágazatvezetővel, Filák Attila fahasználati műszaki vezetővel, valamint Kreiner Roland erdészeti igazgatóval beszélgettünk.

– A fakitermelés szempontjából rendkívül kedvezőtlen időjárás hátráltatta a véghasználatot hagyunk el. A lucos vágás-területek erdősítése – főleg a pajorkárosítással érintett homoki termőhelyeken – a terület-előkészítés szempontjából technológia-váltást követelt meg.

szűkáros lucfenyvesek helyett közel 4500 m³ tölgy véghasználatot hagyunk el. A lucos vágás-területek erdősítése – főleg a pajorkárosítással érintett homoki termőhelyeken – a terület-előkészítés szempontjából technológia-váltást követelt meg.

Az újfajta módszer során – melyet a Zalaerdőnél először a kanizsai erdészeti próbált ki – egy speciális munkagép segítségével tuskómarást alkalmaznak az erdőfelújítás és az azt követő erdőművelési munkák gépesíthetősége érdekében.

– A szűkáros lucosok területén, melyek szinte kizárólag egészségügyi problémák miatt kerülnek véghasználatra, fafaj-

váltást kell alkalmazni – magyarázta az ágazatvezető. – A tuskómarás rendkívül költséges munkaművelet, ezért csak ott alkalmazzuk, ahol az erdősítések ápolása a későbbiekben maradéktalanul gépesíthető lesz. Ezeken a sík vagy lankás, géppel járható területrészekeken a későbbi traktoros ápolás alacsonyabb költsége miatt terveink szerint néhány év alatt, de az erdősítések műszaki befejezéséig mindenképpen megtérül a tuskómarás kezdeti nagy költségtöbblete.

Nem elhanyagolandó, hogy a tuskómarás során a gép a talaj felső 20–30 centiméteres rétegét is átdolgozza úgy, mint egy talajmaró, ezért általában külön talaj-előkészítésre sincs már szükség. A megtérülés számításánál érdemes figyelembe venni továbbá azt is, hogy a tuskómarás előtt nincs szükség a klasszikus értelemben vett precíz vágástakarításra sem.

(Folytatás a 2. oldalon.)

Középpontban a gyerekek

Zalában nyílt meg az Erdők Hete

Idén szeptember 28. és október 4. között zajlott az Erdők Hete, melynek kapcsán az új erdők létrehozásának fontosságára hívták fel a figyelmet az erdészek. A 19. alkalommal megtartott országos rendezvénysorozat hivatalos megnyitója a csömödéri Zakatoló Erdei Iskolában volt. Zalában több mint hétszázan voltak kíváncsiak a programokra.

A megnyitón Mocz András, az OEE alelnöke kiemelte, hogy a kezdetektől számítva évről évre egyre több látogató érkezik az erdészeti erdei iskolákba. Tavaly már több mint hetven ezer gyermeket fogadtak az intézmények. Rosta Gyula vezérigazgató arról beszélt, mennyire fontos, hogy a szakma kivegye a részét a következő generációk környezettudatos neveléséből; ez is az egyik oka a Zakatoló Erdei Iskola létrehozásának. Elmondta, hogy a Csömödéri Állami Erdei Vasút turisztikai szolgáltatásainak a környezeti neveléssel való összekapcsolása indította útjára az erdei iskolát és valójában a bázisát

Fotó: Lukács István

képező oktatókocsit is, majd röviden ismertette az intézmény működését.

A programon vidám műsort

Nagy László (Erdészeti Lapok):
A pákai iskolások a megnyitón

adtak a pákai Öveges József Közép-zalai Általános Iskola és Óvoda diákjai.

Az Erdők Hete rendezvénysorozatba bekapcsolódott a Zalaerdő Zrt. másik erdei iskolája is, az obornaki Nyitnikék Erdészeti Erdei Iskola, vala-

mint a társaság valamennyi erdészete ismeretterjesztő túrákkal és szakmai bemutatókkal. A programok többségét óvodai és iskolai csoportok részére szerveztük, de például Obornakon vegyes korosztályú túracsoportot láttunk vendégül, akik Babics István erdőművelési ágazatvezetőtől a Zala megyében előforduló fafajokról, Gál Sándor kerületvezető erdésztől a gombákról hallhattak érdekességeket. Szerveztünk túrákat családok számára is, Zalaegerszegen, illetve Zalakaroson. Minden korosztályt beleszámítva közel 750 fő vett részt a Zalaerdő által szervezett programokon, s ebből 370 a Zakatoló Erdei Iskolában.

Steyer Edina

Malekovics János

(1941–2015)

Életének 75. évében – 2015. november 16-án – váratlanul elhunyt Malekovics János erdésztechnikus, felsőfokú munkavédelmi technikus, a ZALAERDŐ Zrt. nyugalmazott munkavédelmi vezetője.

1941. május 9-én, a Somogy megyei Berzencén született. Az Ásotthalmi Erdészeti Szakiskola elvégzése után a Dél-zalai Állami Erdőgazdaság Kiskomáromi Erdészeti Hozzájáruló, ahol 1961-ben már műszaki gyakornok volt. Fokozatosan képezte magát, s még abban az évtizedben, Sopronban levelező úton erdésztechnikusi oklevelet szerzett. Erdészeténél volt nagyüzemi csemetekert-kezelő és kerületvezető erdész is.

Az 1970-es esztendő váratlanul nagy változást hozott szakmai életében, miután vállalta, hogy munkavédelmi szakképzettséget szerez. Az újonnan alakult Zalai Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság nagykanizsai központjába helyez-

ték munkavédelmi előadói munkakörbe.

1980-ban munkavédelmi és szociálpolitikai osztályve-

zetővé nevezték ki, amely felölősségteljes beosztását tizenkettő éven át töltötte be.

A vállalat részvénytársasággá alakulása után, 1993-tól az igazgatási osztály szervesétén belül végezte feladatait, munkavédelmi felügyelő beosztásban, egészen 2001. december 31-ig, nyugállományba vonulásáig.

Említésre méltó immár egykori híres „főzőtudománya” is, mellyel időnként nem csak szűkebb baráti körét kényeztette, mivel sokáig vezetője volt a „Zalaerdő szakácsai” főzőcsapatnak is, s a soponyai vadgasztronómiai fesztiválokon sok szép sikerhez segítette csapatát.

Alapításától kezdve aktív tagja volt a részvénytársasági központ Nyugdíjas Erdész Klubjának, sok kedves, emlékeztető baráti együttlét résztvevőjeként.

Nyugalmat sugárzó, közvetlen, kiegyensúlyozott, lelkiismeretes, segítőkész, önzetlen egyénisége aktív és nyugdíjas korában egyaránt közéletnek örvendett.

Malekovics János kollégáink hamvait ez év december 3-án nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra a nagykanizsai köztemetőben. Emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni!

Dr. Baráth László

Fahasználat Kanizsán

A forgalmazás költségeit is csökkentettük

(Folytatás az 1. oldalról.)

További újításunk volt idén, hogy a második tisztításoknál, de inkább az első törzskiválasztó gyérítések során egy döntőfejjel szerelt, hernyótalpas, kisméretű traktor dönti ki a fát – éppen úgy, mint egy harvester –, melyet a maga mögötti nyomásba rakásol, majd a forwarderes kihordást követően a csúcsátmérő és a fafaj függvényében tűzifának illetve forgácsfának, valamint aprítéknak készítenek fel. Ezzel a technológiával sikerült elérni, hogy azokból a tisztításokból és törzskiválasztó gyérítések közül, ahol eddig többnyire csak a tőtől való elválasztás, mint költség jelentkezett, számottevő nyereségre tudunk szert tenni. A műveletet eddig is ki kellett fizetni annak érdekében, hogy a bedöntés megtörténjen, de hasznosítható faanyag alig, vagy egyáltalán nem került ki ezen erdőrészekből. Így viszont már gyakorlatilag elenyésző apadék mellett értékesíteni tudjuk ezt a faanyagot.

– Mivel nem fűrésszel vágjuk ki a fát, hanem ez a szerkezet csípi el, a tuskómagasság jóval alacsonyabb lesz a korábbi technológiákkal szemben – vette át a szót Kreiner Roland. – A munkavégzés után gyakorlatilag minden hasznosítható fa-

anyag kikerül az erdőből, a tő-sérülés minimális, sőt szinte nincs is. A faanyagot forwarderrel hordjuk ki, ennek köszönhetően nincs vonszolási kár sem. Összességében elmondható, hogy ez a gumihevederes, hernyótalpas gép rendkívül mozgékony, minimális a talajnyomása és hatékony a munkavégzése.

Vargovics József elmondta, hogy az átgondolt, célratörő értékesítésnek köszönhetően a fajlagos mutatók javultak. Jobb volt például az erdészet fahasználati árbevételét alapvetően meghatározó tölggyálasztékok összetétele, nőtt a fűrészlőnk mennyisége.

– Javult az értékes választékok aránya. Jó érzéssel tölt el engem, ha egy több mint száz év alatt megtermelt faanyag minőségi alapanyagként a legmagasabb áron értékesíthető.

– A jó eredményekhez természetesen a kedvező piaci helyzet is hozzájárult – tette hozzá Filák Attila. A tűzifa kapcsán elmondta: az előző évekhez képest semmi sem változott, az emberek ugyanúgy szeptembertől vásárolják a fát, mint korábban, holott több szempontból is jobban járnának, ha még a száraz évszakokban fognának hozzá... A műszaki vezető utalt arra is, hogy a kereskedelmi

osztály nagymértékben segíti az ő munkáját, az értékesítésben meghatározó szerepe van a kollegáknak. – Ennek kapcsán el kell még mondanom azt is, hogy sikerült csökkenteni a forgalmazás költségeit, köszönhetően annak, hogy amit lehet, igyekszünk tő mellől értékesíteni.

A nagykanizsai erdészetre is nagy feladat hárult a szociális tűzifaprogramban (teljes cégre vonatkozó adatokat ld. a vezérigazgatóval készült interjúban), idén 1300 m³ faanyagra érkezett igény az önkormányzatoktól.

A fejlesztésekről végül Kreiner Roland erdészetiigazgató számolt be:

– Idén sikerült lecserélni az erdészet tulajdonában lévő forwardert, vásároltunk egy John Deere 1210 típusú kihordósze-relvényt. A forwarder a már megszokott konstrukcióban, egy fakitermelési vállalkozó üzemeltetésében szinte azonnal munkába állt. Az idei beruházási tervünkben szerepel továbbá egy kisebb teljesítményű, önrakodó, 6 tonna teherbírású, 4x4-es tehergépkocsi is. A gépkocsi beszerzése folyamatban van, előreláthatólag decemberben, de reményeink szerint legkésőbb januárban ezt is tudjuk már használni.

Steyer Edina

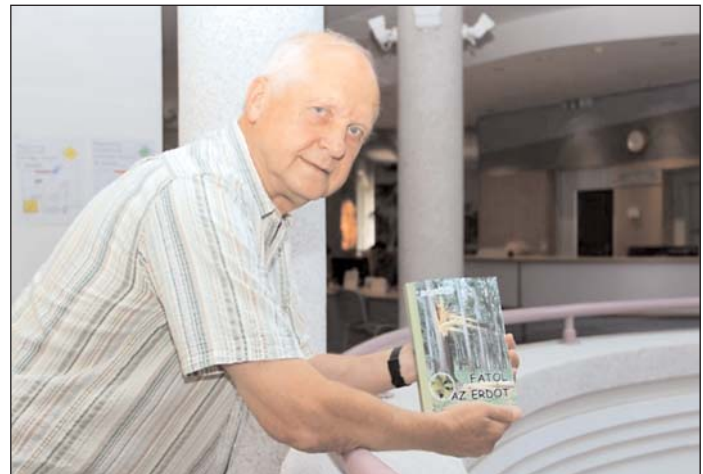
Fától az erdőt

„Füveskönyv” és „Életed gyümölcsei” című kötetei után idén tavasszal a fenti címmel jelent meg Iványi Miklós harmadik könyve. A 86. ünnepi könyvhét alkalmára időzített kötetben a szerző folytatja a már megkezdett gondolatait. A könyvet kis történetek, versek, dalok, fényképek színesítik. Legutóbb a Zalaerdő Központ Nyugdíjasklub novemberi találkozásán mutatta be a kötetet.

Az írás nem volt ismeretlen számára, hiszen korábban, már 1963-tól jelentek meg cikkei a Magyar Vadász, a Nimród, a MEDOSZ Lapja, a Dél-Nyugat, AZ ERDŐ, az Erdészeti Lapok és a ZALAERDŐ című újságokban. Amikor nyugdíjba vonult, akkor fogalmazódott meg benne, hogy összeszedje azokat az életből-

len alakította úgy, hogy ezeket a gondolatokat kötetbe is szedje, és megmutassa nagyobb nyilvánosságnak, de mint mondta, nem bánja, talán így másoknak is segíthet. Azóta a harmadik kötet látott napvilágot...

– Rengeteg tapasztalatot szerettem volna még a fiaimnak átadni, de az élet rendje

Fotó: kanizsaujsag.hu

csehségeket, tapasztalatokat, amelyekkel az élet különböző területein találkozott, s ezeket mintegy tanácsként, lehetőségként felajánlja gyermekeinek; vagyis a már kitaposott utat megmutassa nekik. Egy vélet-

szerint ők is családot alapítottak, nincs már annyi idő a hosszas beszélgetésekre. Ezért döntöttem úgy, hogy az életre vonatkozó legfontosabb megállapításaimat, tanácsaimat leírva adom a kezükbe

szellemi örökségül. Ebből született 2008-ban a Füveskönyv. Valamivel a könyv megjelenése után úgy éreztem, több fontos dolog is kimaradt belőle, így kétszer jelent meg bővített kiadása, majd 2011-ben a második kötetem, Életed gyümölcsei címmel, amelyben a létünk valódi értékeinek felismerésére és megbecsülésére adok tanácsot az olvasóknak. A harmadikat az inspirálta, hogy gyakran látom, milyen módon pazarolják a fiatalok energiáikat, képességeiket a társadalom számára gyakran haszontalan, sőt, másoknak kárt okozó, romboló viselkedésre. Hiszek abban, hogy az emberek nem születnek rossznak, kártevőnek, csak a környezeti hatások által válnak azzá. Az idén megjelent Fától az erdőt... című könyvemben ahhoz adok tanácsokat nekik, mire fordítsák energiájukat, képességeiket, hogy az hasznos legyen saját életük, családjuk, lakóhelyük és a haza számára egyaránt; tanácsaimat példákkal is alátámasztom.

Miklós aktívan tölti nyugdíjas éveit, az íráson kívül sok más tevékenység köti le idejét. Két énekár tagja, rendszeresen jár a nagykanizsai Honvéd Kaszinó Énekkara és a zalakarosi Dalárda próbáira és fellépéseire; két nyugdíjasklub tagja; mindemellett tavasztól őszig heti rendszerességgel fut. Elárulta azt is, lesz negyedik könyv, de egyelőre még nem tudja, mikor...

Steyer Edina

Akivel a bajcsai csemetekert története kezdődött

A 100 éve született Kiss László erdészre emlékezünk

A Zalaerdő Zrt. nagykanizsai erdészetének bajcsai csemetekertje hatvanhektáros területével és jelentős termelési kapacitásával hazánk legnagyobb erdészeti csemetekertjei közé tartozik. A kertben ma nagyüzemi technológiákkal, korszerű termelési eljárásokkal éves viszonylatban több mint tízmillió darab, erdősítési célra alkalmas lombos- és fenyőcsemetét tudnak biztonságosan megtermelni.

A jó termőhelyű és kiváló infrastruktúrális adottságú kert kialakítása évtizedeket igénybe vevő, küzdelmes folyamat volt, kezdetét tekintve pedig két emberöltőt kell visszamennünk az időben. Ekkor, nevezetesen 1950. augusztus 1-jén, a négy zalai állami erdőgazdaság egyikeként megalakult a Nagykanizsai Állami Erdőgazdaság is, s annak bajcsai üzemegységében, pontosabban a Bajcsa-Kelet erdészkerületben volt egy 1,4 hektáros csemetekert, amelyet a mai állapot kiindulási pontjának, az „őskert”-nek is tekinthetünk.

Az erdészkerületet s benne a szóban forgó kert munkáit a még fiatal éveiben járó, ám szakmáját hivatásnak tartó, alaposan felkészült, az élet nehézségeit és megpróbáltatásait korán megtapasztalt, katonás fegyelmezetszerű erdész, Kiss László irányította. Ekkor még nyilván senki sem sejtette, hogy a mindig példás rendben lévő és minőségi ültetési anyagot produkáló kertje az elkövetkező 1960-as évtizedben a vállalatvezetőség figyelmének középpontjába fog kerülni a csemetekert bővítése és fejlesztése kapcsán.

Úgy gondolom, hogy a Kiss László erdészre és munkásságára való emlékezéshez ez évben külön is megtisztelő alkalmat kínál születésének 100. évfordulója, s nekünk, akiknek megadatott, hogy ismerhettük, kedves kötelességünk felidézni nem mindennapi egyéniségét és érdemeit.

Kiss László 1915. április 9-én Nagykanizsán született földműves családban. A várost övező erdők hangulata már kora fiatalságában megérintette, így nem volt véletlen a pályaválasztása. Húszéves korában, 1935-ben, az erdészaliskola elvégzése után már vizsgázott erdőőrként dolgozott szülővárosában, a városi erdészetnél. Pályakezdését a II. világháború, a katonai szolgálata egy időre megszakította, melyet a háború után a Nagykanizsai Állami Erdőgazdálkodási Igazgatóság Bajcsa környéki erdeiben immár állami alkalmazottként tudott folytatni.

Az 1950-es évtized elején új tevékenységgel, nevezetesen csemetetermeléssel bővült munkaköre, melyet igen nagy kedvvel végzett, annál is inkább, mert a kert meghálálta a törődést. Az évek során a környező falvakból, elsősorban Bajcsáról, Fityeházról, de még Murakeresztúrról is biztosított volt a női munkaerő, akikből nagy türelemmel és emberséggel fegyelmezett, szinte szak-

munkás szintű gárdát, stabil asszonybrigádot alakított ki. Az évtized vége felé a csemetetermelést is alapjaiban meghatározó, jelentős személyi változások történtek az akkori jogelődünk, a Dél-zalai Állami Erdőgazdaság nagykanizsai központjában az erdőművelési ágazat keretén belül. Nevezetesen három fiatal, zalai kötődésű erdőmérnökből igen színvonalas erdőművelési csoportot (akkor még nem volt osztályszervezet) alakítottak ki, akik csakhamar munkakapcsolatba kerültek Kiss Lászlóval. Említsük meg neveiket és beosztásaikat: Bondor Antal csoportvezető (ma soproni egyetemünk díszdoktora és emeritus professzora), Páll Miklós erdőfelújítási előadó (ma nyugalmazott erdőművelési osztályvezető-főmérnök, műszaki doktor) és felesége, Páll Miklósné – ma dr. Páll Miklósné – csemetetermelési előadó, aki szakterületét tekintve nyugalmányba vonulásáig az ország egyik legfelkészültebb szakembereként meghatározó szerepet játszik majd Bajcsát illetően a korszerű, intenzív csemetetermelési technológiák kidolgozásában és bevezetésében.

szeretete, az elvégzendő munkákhoz való hozzáállása. Dr. Páll Miklósné közvetlen központi felettesének feljegyzéseiből tudjuk, ha új vagy bizonytalanul látszó feladatot kapott, soha nem mondott nemet, de óvatosságból mindig csak kísérleti mennyiségben hajtotta azt végre, s amikor látta a jó eredményt, a visszaigazolást, akkor lépett tovább. Megkövetelte és betartatta a rendet, a fegyelmet, de ezt mindig meggyőző emberi szóval érte el. Emberségét, tiszteletadó és parancsoló gerinces jellemét, szavahihetőségét nem lehetett kétségbe vonni. Az említett szakmai vezetői, akiket ő minden vonatkozásban elfogadott és elismert, összességében olyan embernek ismerték meg, aki mélyszélesen tisztelte a Természetet, benne az Erdőt, s annak Terep Urát. Bizonyára ezért is tudott hosszú szolgálata alatt nehezebb, néha kritikus helyzetekben is körültekintően, bölcsen dönteni és cselekedni. A keze alatt dolgozóknál szinte szállóigévé vált a mondása: „Csak azt ne mondjátok, hogy nem lehet, keressétek inkább a megoldást!”

Természetesen kereste ő is,

is. Amikor még nem voltak fóliaházak, egyik évben, késő tavaszi napon, estefelé a rádióban váratlanul hajnali fagyot jeleztek. Ő kiskanizsai lakásán azonnal felült a motorjára, kibogott Bajcsára, szólt néhány asszonynak, s este 10–11 óra között letakarták a már kibújt hársvetést. Hát ilyen munkái voltak, s nem volt véletlen, hogy mindent elkövetett anyagi megbecsülésük érdekében.

Előfordult, hogy még a felmondását is kilátásba helyezte, mikor az általa megígért bér kifizetését nem akarta engedélyezni az erdészvezető. Szerencsére erre nem került sor, munkái rendben megkapták fizetségüket. Ígérete jogosságát, szavainak hitelét senkinek sem engedte megkérdőjelezni.

Az 1960-as évtized első felében, a megnövekedett csemeteigények, s a munkák kezdeti gépesítései már megkövetelték a területi bővítést. Így alakult ki a „Bajcsa-új” csemetekert 4,5 hektáros nagyságával, a régi kis kert közelében. Még ez évtized végére, összhangban a minisztérium (MÉM) fejlesztési céljaival, dr. Páll Miklós, akkor már erdőművelési csoportvezető javaslatára eldőlt, hogy Bajcsa – jó termőhelyi adottságaival és kiváló személyi feltételeivel – a fejlesztések, a csemetekerti termelés koncentrálszának központja lesz, s az erdőgazdaság zöld utat kapott az első, jelentősebb műszaki fejlesztéshez. 1970–1972 között ezért újabb területi bővülés történt, s a kert 10,5 hektárra növekedett. A MÉM célhitei fejlesztések – így 62,5 méter mélységű fűrt kút, 9 darab fóliaház, 12 darab hollandi ágy, villany bevezetése, fa irodaépület, konyha, étkező stb. kialakítása s mindezek előtt az új termelési technológiák bevezetése – mellett ekkor igen nagy és komoly feladat hárult Kiss Lászlóra. Személye és az addigi sok-sok tapasztalata, valamint dr. Páll Miklósné csemetetermelési előadóval való harmonikus munkakapcsolata volt a biztosíték arra, hogy a feszített beruházási körülmények közepette se szenvedjen csorbát a minőségi csemetetermelés. Itt jegyzem meg, hogy ez idő tájt,

1968–1974 között, dr. Bondor Antal kedves kollégánk, a kiváló volt zalai szakember nagy elismerésként már Budapesten a MÉM Fazgazdaság-fejlesztési Osztályát vezette, akinek megkülönböztetett figyelme és nagyfokú segítőkészsége végigkísérte az első és a későbbi bajcsai fejlesztéseket.

Ilyen viszonyok közepette érkezett el az 1975-ös esztendő, amikor is év végével az ak-

csúztatása és méltatása mellett 1976 januárjában a budafai vadasházban és arborétumban külön is elbúcsúztatták az Erdőművelési Osztály dolgozóit, megköszönve emlékezetes gazdag és eredményes munkásságát. Egyéniségére, emberségére jellemző a búcsúmondata: „Aztán vigyázzanak ám a munkásaimra!”

A közölt fénykép itt készült, amelyen balról jobbra Varga Szabolcs, akkor erdőnevelési és növényvédelmi előadó (ma egyetemünk habilitált doktora és emeritus professzora), Kiss László erdész, dr. Páll Miklósné csemetetermelési előadó és Szabó László erdőművelési osztályvezető-helyettes látható. (A fotót dr. Páll Miklós erdőművelési osztályvezető készítette).

Kiss László az elkövetkező negyedszázadnyi időben szeretett családjá körében élt, s többek között kedves időöltése volt homokkomáromi szőlőjének gondozása.

2000. december 12-én, 85 éves korában hagyta itt a földi létet, hamvai szülővárosa kiskanizsai városrészének temetőjében nyugszanak.

2001. július 20-án meghitt hangulatú, családi ünnepség keretében a bajcsai csemetekertben emlékezett meg az akkori Bajcsai Erdészeti és az Erdőművelési Osztály dr. Páll Miklósné méltatásában Kiss Lászlóról, ahol özvegye és leánya is részt vett. Ez alkalomból a „kiváló ember és szakember” emlékére emléktáblát helyeztek el és avattak fel – dr. Mátrabérci Sándor erdészeti igazgató nem elhatározásából – azon a több mint fél évszázada álló parányi csemetekerti kiszolgálóépületen, amely mementóként – az egykori idők tanújaként – immár egyedüli létezési mementóként – az egykori idők munka- és munkásszeretéről már életében legendássá vált erdész emlékét.

Dr. Baráth László

Laci bácsit az erdészeti bú-

Személyi változások

A munkaügyi mozgások nagy részét 2015-ben a közfoglalkoztatottak ki- és belépése okozta, de jutott változás a társaság más területeire is. Ez évben november közepéig 17 fő lépett be a társasághoz, és 19 fő távozott.

Hosszú, Zalaerdőnél eltöltött munkaviszonyt követően Nagy Lajosné Kati számviteli ügyintéző kollégánál munkaviszonya szűnt meg nyugdíjba vonulása miatt 2015. szeptember 30. napjával. Jó egészséget, aktív nyugdíjas éveket kívánunk! Munkáját 2015. június 8-tól Espár Erikának adta át.

Szeptember elején két gyakornok kezdte meg munkáját. Babics Máté és Dobos Alex Attila erdőmérnökök a központban eltöltött pár nap után Bánokszentgyörgyön végzik gyakornoki teendőiket.

Változás történt a nagykanizsai és a bánokszentgyörgyi erdészeti fahasználati vezetőjében is. Mivel Vargovics József erdőmérnök, fahasználati ágazatvezető munkaviszonya 2016. február 29-én nyugdíjba vonulásával megszűnik, feladatait átadja Herk Tamásnak, aki 2015. október 5-től a Bánokszentgyörgyön eltöltött idő-

szakot követően került Bajcsára, és a nagykanizsai erdészeti fahasználati műszaki vezetőjeként tevékenykedik tovább. Filák Attila december elsejétől látja el a fahasználati ágazatvezető és erdészeti igazgató-helyettesi feladatokat.

Az erdészeteknél elsősorban a fiatal technikuskok beosztása változott. A közelmúltban a zalaegerszegi erdészetenél hosztolóként kezdte meg munkáját Schweighardt Balázs, aki 2015. november 1-jétől beosztott erdész lett. Horváth Zoltán Zalaegerszeg-Alsóerdő kerületvezető erdésze megszűntette munkaviszonyát, feladatait Domján Marcell vette át. Bánokszentgyörgyön Lukács Viktória és Tamás Attila kapott beosztott erdészi megbízást. Lentiben Mánfai Róbert munkaviszonya megszűnt, Bazsika Sándor erdésztechnikusk beosztott erdész kinevezést kapott.

Pölöskei János

Fotók: Zalaerdő Zrt. Archivum

hiszen az elkövetkező másfél évtizedben – nyugállományba vonulásáig – bőven nyílt rá alkalm.

A már szintén említett munkakapcsolata, a kitűnő asszonybrigádja, megbízható, fix pont volt a napi munkákban, sőt a kezdeti időkben még azon túl

Oktatás és élménynyújtás

Beszélgetés a Zakatoló vezetőjével

Kicsivel több, mint fél éve nyitotta meg kapuit a Zakatoló Erdői Iskola Csömödérben, melynek vezetője, Molnárné Vitális Anikó új kollégaként kezdett tavasszal a Zalaerdő Zrt.-nél. Mind ez ideig az erdei iskola máris számos csoportot fogadott, helyszíne volt két konferenciának, és szeptemberben elnyerte a Magyar Termék Nagydíjat. Anikó további terveiről, az erdei iskola nyújtotta lehetőségekről beszélgettünk, valamint kis bepillantást engedett életébe is: hogyan jutott el idáig, mivel foglalkozott, mielőtt a Zalaerdőhöz jött...

– Kisalföldi gyerek voltam, felfeléim között nem volt sem erdész, sem hasonló foglalkozással bíró, így nagy meglepetést okoztam a családomnak, amikor – először – környezetmérnöknek jelentkeztem – kezdte Anikó. – Aztán az első félév után rájöttem, hogy nem igazán azt kapom, amit szeretnék, és átjelentkeztem az erdőmérnöki szakra. A tanulmányi átlagom elég jó volt, így különbözeti vizsgával minden gond nélkül átvitettem, sikeresen elvégeztem a szakot. Itt találkoztam a férjemmel is, akivel az egyetem után közösen kezdtünk munkát keresni. Szerencsések voltunk, Zala megyében találtunk mindketten állást. Ő a Zalaerdőnél, én pedig egy magánerdő-gazdálkodónál. Ott dolgoztam négy évig, utána született meg két kislányunk.

A lányok születése után fogalmazódott meg Anikóban, hogy szeretne gyerekekkel foglalkozni. Ismerősei révén lehetősége volt néhány erdei iskola működésébe bepillantani. Látta, hogy milyen különleges szerepet képes betölteni, ha érde-

geteg pályázatot ír ezzel kapcsolatban, ennek köszönhetően sok ötletet kapok tőle, és a gyerekek visszajelzéseiről is

Fotó: Steyer Edina

tájékoztató. Az esetek többségében egy erdei iskolai vezetőhöz ezek a gondolatok már nem jutnak vissza, hacsak nincs szoros kapcsolat egy adott osztály és az intézmény között, de ez eléggé ritka. Nekem szerencsém van ebből a szempontból, és azért is, mert a kezdetektől sok segítséget kaptam Povics Noémi kolléganőmtől, aki a társaság másik erdei isko-

legérdekesebb, amit ma látok? Mit mutatnék meg szívesen másnak, ha ismét erre járok? – sorolta Anikó. – Ezekre a kérdésekre szívesen válaszolnak a gyerekek, és ráadásul hasznuk is van, hiszen a program végén újra végiggondolják a napjukat, azokat a pozitív dolgokat, amelyekben részükről volt. Ha ezeken a kérdéseken gondolkodnak, visszatérnek a programokra, és már egy kicsit több emlékükről marad róluk, mint egyébként.

Az erdei iskola legfontosabb feladata az élménynyújtás – véli Anikó. Úgy gondolja, ha egy erdei iskolai foglalkozás csupán arról szól, hogy megállnak minden fánál, és ő elmondja, hogy ez a fa ennyi idős, ilyen a levele, olyan a gyökere, akkor a gyerekek csupán unatkozhatnak, és semmit nem jegyeznek meg az egész napból.

– Szerencsére az erdőpedagógiai és környezetnevelési szándékban megmutatkozik a játékoság fontossága, az, hogy a diákokat sok játékkal, önálló munkával, gondolkodással és saját tapasztalatokkal vezessük rá

az ismeretekre. Ezt figyelembe véve fogtam hozzá már az elejétől kezdve a feladatok összegyűjtéséhez, amelyeket aztán a tapasztalatok alapján lehet a későbbiekben is változtatni, variálni. Például kapnak kis feladatkártyákat, melyeken szerepelnek egy-egy adott növény tulajdonságai, amit aztán a leírás alapján nekik kell megtalálniuk az erdőben. Ez sokkal hatásosabb, mintha egyszerűen megállnék egy bükk mellett, és felsorolnám a tulajdonságait. Azt a fát, amely egy gyermek saját kártyáján szerepel, és önállóan keresi meg, biztosan megjegyzi.

„Keress valamit, ami puha tapintású / ami kerek / ami hasonlít rád!” – áll egy másik típusú kártya lapjain.

– Az egyik kisfiú hozott egy szúrós faágat. Értetlenül néztem rá, mert a kártyáján az állt, hogy olyan dolgot keressen, ami hasonlít rá. Erre azt mondta: neki sokszor mondják, hogy olyan szúrós. Soha nem gondoltam volna, hogy egy másodikos kisfiú így értelmezi azt a kártyát, és hoz valami ilyesmit. A gyerekek teljesen máshogy gondolkodnak, mint mi, valószínűleg nekem eszembe se jutott volna, hogy ilyen szemmel keressék. Szerencsére mindenki nagyon jól megoldotta a feladatot, mert nyitott szemmel jártak, néztek felfelé és lefelé egyaránt. Biztos vagyok benne, hogy ennél extrémebb megoldások is születnek majd a jövőben.

Egy különleges lehetőséget is felvázolt Anikó, amely érdekes lehet bármelyik diák szá-

mára: ez az erdei matekóra. Egy alsós gyerek meg tudja mérni egy fa kerületét, átlalóval az átmérőjét, a nagyobbaknál már szóba jöhet ezeken felül egyebek mellett a sugár és a vetület is. Ez jó példa arra, hogy ha egy pedagógus elviszi az osztályát erdei iskolába, nem csak egy egyszerű kiránduláson vesznek részt, hanem ott nagyon sok mindent lehet tanulni is.

A Zakatoló Erdői Iskola vezetőjeként Anikónak az egyik célja, hogy az erdei iskola jó híre sok helyre eljusson. Ehhez nem m a g á b a n nem elegendő

a csoportok vezetése, egy-egy foglalkozásra sokat kell előre készülni. A csoportok érkezése előtt informálódik a gyerekek koráról, tudásáról, ha lehetőség van rá, érdeklődési körükről, és persze a pedagógusok kéréseinek is igyekszik eleget tenni. A csoportok adottságait

és lehetőségeit figyelembe véve állítja össze a programokat, amelynek alapmoduljait már tavasszal összeállította. (Ezek honlapunkon megtekinthetők.)

– Ezeket a modulokat szeretném folyamatosan, a tapaszt-

erdei vasút, ezeket mindenképpen ki kell használni, hogy minél sikeresebben működjön a Zakatoló. Éppen ezért szeretnék a jövő év nyarán minél több turnusban táborot. A táboroztatás mikéntjét pedig alaposan ki

Erdői iskolai foglalkozás

Fotó: Novák János

talatok alapján bővíteni. Szeretnénk megkeresni nemcsak a környékbeli, hanem a távolabbi oktatási intézményeket is, ehhez igénybe venni minden lehetséges fórumot és eszközt. Óriási lehetőségek vannak az erdei iskola kezében, ezek közé tartozik a turisztaszálló és az

kell dolgozni, figyelembe kell venni a lehetőségeket és a korlátokat egyaránt, és úgy gondolom, arra kell törekedni, hogy ez a lehető legjobban sikerüljön. A hátunk mögött jó néhány csoporttal és a két konferenciával, úgy érzem, jó úton haladunk...

Steyer Edina

Vasúti fejlesztések

Bővíthet az erdei vasút

Több mint 30 millió forintot fordított a Zalaerdő Zrt. idén a csömödéri vasútüzemet, illetve a Csömödéri Állami Erdői Vasutat érintő korszerűsítésekre. Ennek egy része nem közjóléti fejlesztés volt, de ebben az esetben nem is lehet élesen elkülöníteni a gazdasági és közjóléti célokat. Egy C50-es mozdonyt, egy személy- és két teherkocsit újítottunk fel; elkezdődött az oktatókocsit kiszolgáló szerkocsi megépítése; pályafelújítási munkákat végeztünk a szilvágyi vonalon. Továbbá két vasúti híd korszerűsítése is megtörtént.

– A vasúti kocsik időszakos felújításon estek át, a lehetőségekhez mérten minden évben néhányat felújít a társaság. A mozdonyok esetében azonban nem egyszerű felújításról van szó – mondta el Montskó Sándor gépüzemeltetési előadó. – Korábban az volt a gyakorlat, hogy a szakemberek a mozdony motorját szétszedték, felújították és összerakták, vagyis a teljesítmény nem változott. A legutóbbi három alkalommal már korszerűsítést is végeztek.

Az idei év új beruházása annak a szerkocsinak az építése, amely az oktatókocsit hivatott „szolgálni”. Jelenleg az első ütem valósult meg, vagyis az alváz és a forgóváz készült el; a tervezés pedig folyamatban van.

– A szerkocsi a szerelvénynek az a része, amely funkciójában sem teherszállításra, sem személyszállításra nem alkalmas; kiszolgáló tevékenységet végez. Ez azt jelenti, hogy kiegészítő szerelvényeket, az erdei iskolai oktatáshoz kapcsolódó eszközöket fog szállítani, például padokat, asztalokat, oktatási eszközöket, amelyek nem férnek el az oktatókocsiban. Ugyan a szerkocsi elsődleges funkciója az erdei is-

kola kiszolgálása lesz, azonban önálló funkcióval is bír majd: az erdei vasút közelében tartandó szakmai rendezvények során szeretné használni a társaság – ismertette Montskó Sándor, majd azt is hozzátette, hogy a raktéren felül lesz

szert folyamatosan, a lehetőségekhez mérten nagyobb teherbírásra cseréljük, így biztosítva a közlekedés és a teherszállítás zavartalanságát és fejlődését. A hidak felújítása szintén egyfajta cserét jelent, hiszen a pályaminőség javítása érdekében kerültek a faszervezetű hidak helyére fémszerkezetűek.

– Nagy reményekkel nézünk a jövő elébe, mivel társaságunk is érdekelt a miniszterelnök által bejelentett Muravidék Fejlesztési Programban, melynek egyik hangsúlyos eleme a Zalaerdő Zrt. által üzemeltetett CSÁEV komplex fejlesztése – vette át a szót Gál Károly va-

Fotó: Máthé Zoltán – MTI

benne egy kisebb vizesblokk és egy konyhafülke is.

A vasúti infrastruktúrát érintően pályafelújítási munkálatokra és két híd helyreállítására került sor 2015-ben. A társaság célja ezzel a pályahálózat minőségi fejlesztése.

– A szilvágyi szakaszon az eddigi, kis teherbírású sínrend-

gyongazdálkodási osztályvezető. – A program kidolgozása jelenleg folyamatban van, de reményeink szerint érinti majd a járműállományunkat, pályafelújítást és -fejlesztést eredményez, továbbá egységes turisztikai arculat- és szolgáltatáscsomag is kialakításra kerül.

Steyer Edina

Molnárné Vitális Anikó

- Győrben született
- a győri Kazinczy Ferenc Gimnáziumban érettségizett 2001-ben
- 2006-ban szerzett erdőmérnöki oklevelet, kiváló minősítéssel
- 2005/2006 Köztársasági ösztöndíj
- 2005-ben Pum Gyula-emlékéremben részesült
- az egyetemi évek alatt a selmeci diák hagyományokkal kapcsolatos ügyek évfolyamfelelőse, a diákélet aktív szervezője és résztvevője volt
- 2006–2010 között egy magánerdő-gazdálkodó kollektíváját erősítette
- két gyermek, az 5 éves Zsófi és a 3 éves Petra büszke édesanyja

kesek és informatívak a programjai, jó lehetőségeket kínál az iskolás csoportoknak. Meglepetésként érte az esély, hogy erdei iskolát vezethet, de nagyon örült neki.

– Esténként nagy lelkesedéssel olvastam erdőpedagógiai könyveket, készültem az állásinterjúra, aztán az első csoportok programjaira. A könyvek sokat segítenek tevékenységemben azóta is, csakúgy, ahogy pedagógus édesanyám tapasztalatai és jó tanácsai. Ő több mint tíz éve erdei iskoláztatja az osztályait, ren-

láját vezeti; bármikor fordulhatok hozzá kérdéssel, kéréssel egyaránt.

Anikó egy pályázat kapcsán a nyár folyamán szerkesztett egy úgynevezett élményfüzetet, melyben édesanyja ötleteit is felhasználta. Az A5-ös méretű füzetben az ismeretek megszerzését elősegítő izgalmas feladatokat, kvizeket találunk a csoportok, ezek között nem szokványos kérdéseket is feltehetünk, melynek megvan az oka.

– Kinek tudtam ma segíteni? Ki segített nekem? Mi volt a

Az OEE Nagykanizsai Helyi Csoportja szakmai napot szervezett 2015. október 7-én, melynek házigazdája a lenti erdészet volt.

A résztvevők először a Kerkakutas 16 J erdőterületbe látogattak el, ahol a bükklelgyes-erdeifenyves állomány második koronaszintre alapozott átgérvitési (átszálalási) lehetőségeit vizsgálták. Ezeken a termőhelyeken korábban hosszú időn keresztül erdő-mező váltógazdálkodást folytattak. A mezőgazdasági művelés megszűnése után a kimerült, alacsony tápanyagtartalmú talajokon sikeresen erdősítettek erdeifenyővel. Később árnyék-tűrő lombos fajokkal, például bükkal telepítettek alá több elegyetlen erdeifenyvest. A megtekintett 3,55 hektáros erdő-részlet felső szintjében a 115 éves, egykor 72%-os elegyarányt képviselő erdeifenyő, a második lombkoronaszintben pedig a 85 éves alátelepített bükk található. Az elmúlt húsz évben többször végeztek egészségügyi termelést, az utóbbi években pedig növedék-fokozó gyérvitések alkalmával termelték le az erdeifenyő jelentős részét, így a bükk fokozatosan a felső koronaszintbe kerül. A jelölés során folyamatosan követik az állomány egészségi állapotát, kivágandó a felső koronaszintbe növő bükk felett lévő erdeifenyő, amely magassági növekedésben már nem képes tartani a versenyt az alatta lévő bükkal, azaz néhány éven belül elszárad. A módszer gazdasági jelentősége, hogy az átgérvitessel (átszálalással) nem keletkezik erdőfelújítási kötelezettség az erdeifenyő letermelése

Szakmai nap Lentiben

Fenyőgazdálkodás és fűrészüzem

telten elkezdődtek az erdeifenyő természetes felújításának kísérletei. Az elmúlt évtizedben a lenti erdészet területén kialakult az a módszer, amellyel a legjobb eredmény érhető el, és amivel a szakmai nap folyamán megismerkedhettünk.

A technológia lényege, hogy az idős erdeifenyves-állományban 1–2 fahosszny magvető pásztákat jelölnek ki, melyek a 1,5–2,5 fahosszny felújítandó pásztákkal váltakoznak. A pászták meghatározásakor figyelembe kell venni az uralko-

met kell fordítani az újulat megővására. A magvető pásztákat a fakitermelés befejezését követően tavasszal, mesterséges úton erdősítik egyéves magágyi vagy iskolázott erdeife-

tett az erdészetnél, melynek során több mint 330 erdőterületben 26 ezer nettó köbméter faanyag károsodott. Elsősorban a 20 és 50 év közötti elegyetlen erdeifenyves-állomá-

nyő-csemetével. Megfelelő gyomirtási technológia alkalmazása mellett azonban nagy valószínűséggel ezeken a területeken is jelentős mennyiségű természetes újulat jelenik meg. Azokon a területrészekben, ahol a második év végére nem jelenik meg a kívánt mennyiségű újulat, ott a pótlást mesterséges úton kell elvégezni. Az erdősítést már az első évben vadriasztóval kell kezelni, Cervacol Extra 25–30 kg/ha alkalmazásával a szükséges mennyiségű csemete biztosítható. Az eddigi tapasztalatok alapján valószínű, hogy a hektáronként szükséges csemeteszám többszöröse, akár 50–60 ezer darab csemete is lehet egy hektáryi területen. A bemutatott 6,55 hektáros 115 éves Kerkakutas 16 E erdő-részletben 2008-ban fogtak hozzá a felújítandó pászták letermeléséhez, a vetőpászták közül az egyik még áll, a másik felújítása 2014-ben kezdődött természetes úton. Az ismertett eljárás szélesebb körű alkalmazása során újabb lehetőségekkel, technológiai lépésekkel gazdagodhat. A megkezdett út a természetszerű erdőgazdálkodáshoz vezet, ami a zalai erdeifenyő-állományok megőrzését és megújulását szolgálhatja.

A szakmai nap során a kollegák beszámoltak arról is, hogy az öt évvel ezelőtti hótörés sajátos helyzetet terem-

nyokban – foltokban, csoportosan – jelentkezett a kár, melyet az erdőtérvi előírásokkal összhangban – alkalmanként új erdőterületek kialakításával – fokozatosan felszámoltak.

Ezt követően a szentgyörgyvölgyi körzetben zajló erdőtervezés kapcsán Lukács István vitaindító témaként megemlítette, hogy magas a Natura 2000-es területek aránya, ami a következő évtizedekben a véghasználati lehetőségek jelentős csökkenését fogja eredményezni. A megfelelő tűlgy- vagy bükkvázal rendelkezéssel egyes erdeifenyvesek vágáskorát várhatóan megemelik, ami az erdeifenyőnek nem kedvező, mivel e fajak esetén a tapasztalatok szerint százéves kortól erőteljes száradás és faanyagromlás következik be. Ennek elkerülése érdekében a véghasználatig hátralévő 20–30 éves időszakban növedékfokozó gyérvitések keretében lesz lehetőség eltávolítani a fenyőt az állományokból.

Rövid utazást követően a szakmai nap utolsó állomása a Zalaerdő Zrt. Lentiben található fűrészüzeme volt, mely évtizedek óta meghatározó szerepet bír a társaság termelési ágazatai között. A fűrészárugyártás és az aprótermék-termelés után 2009-től megkezdődött a pelletgyártás is, mely akkorra sikert hozott a cégnek, hogy a LENPELL keményfa-pellet 2014 nyarán megkapta a

Magyar Termék Nagydíj elismerést, és mellé a Klímabaráti Termék dívdíjat. Az érdeklődőket Lukács Ferenc feldolgozási ágazatvezető fogadta az erdészet irodaépületénél, ahol rövid tájékoztatást adott a fűrészüzem múltjáról és jelenlegi helyzetéről, illetve szólt a jövőbeli elképzelések, technológiai fejlesztések lehetőségeiről is. Ezt követően a rönktéren keresztül a fűrészcsarnok felé haladva különleges élményben lehetett részüik a szakmai nap résztvevőinek. Kilenc darab felfűrészelt, majd egymás mellé sorban kiterített tűlgyrönkőn vehették szemügyre a kívülről nem mindig látható, de a fűrészárugyártás már igencsak szembeötlő fahibák kiterjedését, a

fát ért korábbi károsítások nyomait. Ezek természetesen a fűrészárugyártás minőségének romlásához, adott esetben értékesíthetlenségéhez vezethetnek. A továbbiakban Lukács Ferenc a fűrészárugyártás technológiai folyamatait ismertette, az alkalmazott gépeket működés közben tekinthették meg, s végül a pelletgyártás folyamatáról is képet kaphattak, aki figyelmesen végigjárta az üzemet.

A program végén a vendéglátók ízletes gulyással várták a résztvevőket, amelyet a kedvező időjárás miatt az egyik fedett kászárutató csarnokban, baráti beszélgetés közben fogyaszthattak el.

Fűr Tamás, Lukács István, Molnár György

Új szerepben

Beszélgetés Nemes Zoltánnal

Nemes Zoltán ez év tavaszától vezeti az erdőgazdálkodási osztályt, melyet a nyugdíjba vonuló Bodor Györgytől vett át. Az új osztályvezető tapasztalatairól, terveiről kérdeztük.

– **Egy kicsivel több, mint fél év alatt más szempontból is megismerhetted az osztályt, mint azelőtt. Hogy látod az itt folyó munkát, szeretnél bármit változtatni, s ha igen, akkor mi lenne az?**

– Igazából az elődöm munkáját szeretném folytatni; a nagy változtatást pedig értelmetlennek tartom, hiszen alapvetően jól működött eddig is minden. Fontosnak tartom, hogy az erdészeteknél dolgozó kollégákkal ezután is gőrdűlkenyen folyjon a munka, feladataik – akár művelésről, akár fahasználatról legyen szó – kelően megalapozottak legyenek. Munkájuk bürokratikus részét semmiképpen nem szeretném növelni, hiszen közös célunk az, hogy a szakszerű végrehajtással foglalkozzanak többet, ne a papírmunkával. Ettől függetlenül az előfordulhat, hogy kérek tőlük olyan adatot, amit eddig nem kellett összegyűjteniük írásban, de a szükségtelesen, a már rögzített információkon alapuló jelentési kötelezettségük ésszerűsítésével szeretném adminisztratív munkájukat csökkenteni. A szakmai tervek szakszerű elkészítéséhez a jelenleg működő ESZR javításával, fejlesztésének segítségével kívánok hozzájárulni.

– **Megkönnyíti a munkátad jelen helyzetben az, hogy korábban dolgoztál már a központban és erdészetnél is?**

– Biztos vagyok benne, hogy az ott szerzett szakmai tapasztalat jelentősen megkönnyíti a munkámat. Az első központi éveim során csak fahasználattal foglalkoztam, a kanizsai erdészetnél viszont egyéb ágazatokkal is kellett. Most, hogy az egész osztály munkáját koordinálok, az elején mindenképpen többet kell foglalkoznom a műveléssel és a csemetetermeléssel, hogy megfelelően elmélyedjek benne, és teljes mértékben átlásak minden mozzanatot. Erdészetevezetőként másképp néztem az erdőművelésre, azt fi-

gyeltem, hogy a kinti munkák szakmailag helyesen történjenek. Osztályvezetőként a tervezésre is jobban oda kell figyelnem. Éppen ezért szeretnék ezzel kapcsolatban mindent lépésről lépésre átgondolni, és ahol szükséges, ott változtatni. Úgy látom, alapvető dolgokba nagymértékben sehol sem kell beavatkoznom. Az a szándékom, hogy az erdőgazdálkodás szabályozott tervezés és végrehajtás keretei között működjön, úgy, hogy az erdészetek szabad kezét kapjanak azokban a dolgokban, amit csak tő mellett lehet eldönteni. A szorosan vett erdőgazdálkodási munkák mellett nagy hangsúlyt kell fektetnem az erdőfelújítás biztonságos szaporítóanyag-ellátására, illetve a díszfatermelés értékesítési gondjainak feloldására.

– **Az erdőgazdálkodás feladatai mellett erdei iskola is tartozik az osztályhoz, bár összességében tekintve ez csak egy kis része a munkádnak.**

– Igen, a csömödéri erdei iskola valóban hozzánk tartozik. Véleményem szerint azonban nem a legjobb megoldás, hogy az erdei iskolák és az egyéb közjóléti tevékenységek különböző osztályokhoz tartoznak. Egységesen kellene meghatározni a konkrét célokat, lehetőségeket, közös költségvetést kellene készíteni. Valójában enél az ágazatnál nem a bevételről van szó, hiszen úgy vélem, sosem lesz pozitív pénzügyi mérlege, még évtizedek múlva sem... Ez a társaság hosszú távú, nem anyagi jellegű befektetése. Ezáltal olyan embereket nevelhetünk, akiknek valamivel több affinitásuk van az erdőhöz, és talán jobban is vigyáznak rá, mint a többiek... Mindenesetre, amíg ide tartozik, a többi feladattal együtt szeretném összefogni és szabályozott keretek között működtetni valamennyit, egy olyan osztályon, ahol mindenki tudja, mi a dolga.

Steyer Edina

után, hanem „ajándékba kapunk” egy növedékfokozó gyérvitésekorú erdőt. Ezáltal folyamatos hozamot biztosít, továbbá az erdeifenyő alatt fejlődött bükk jobb minőségű, nem álgesztes. A technológia buktatói lehetnek az állomány klíma- és szélérzékenysége, valamint a tő- és törzsszerűlések veszélyének fokozódása.

A program a szintén egyéb lomelelgyes-erdeifenyves faállománytípusú Kerkakutas 16 E erdőterületben folytatódott, ahol Molnár György és Lukács István műszaki vezetők az erdeifenyő természetes felújításának általuk alkalmazott technológiáját mutatták be. Rövid tájékoztatójukból kiderült, hogy a göcseji és az őrségi fenyőrégióban már az 1950-es években is foglalkoztak az erdeifenyő természetes felújításával, azonban a korabeli technológia nagymértékben a kézi munkavégzésre támaszkodott, mely

dó szélirányt, valamint a megközelíthetőséget, a lábom maradó állományrészt faanyagának letermelési és szállítási lehetőségeit, továbbá a törzsszerűlések és az újulat károsodásának elkerülését. A felújítandó pászták faállományának letermelését követően gépi vagy kézi pásztás talaj-előkészítést végeznek, melynek célja a lehulló mag fogadásának elősegítése. Az erdeifenyő természetes felújításának sikeressége csak akkor remélhető, ha a terület gyommentes marad legalább két évig. Ellenkező esetben az újulat nem képes felvenni a küzdelmet a területen megjelenő gyomnövényekkel. A vegyszerezést a vegetáció megindulása előtt, március-áprilisban kell elvégezni. Amennyiben a felújítás a kívánt sikerességet eléri, úgy a lábom maradt állományt vegetációs időn kívül kell letermelni. A fakitermelés során fokozott figyel-

Fotók: Fűr Tamás

Fekete István:

Déli szél

Két varjú egymásra nézett a fatetőn. Két öreg varjú. Hajnal volt éppen, s a mozdulatlan két fekete madár fekete szemében benne volt a dermedt hómezők végtelensége és benne volt a vörösen kelő nap.

– Mi lesz? – kérdezte az egyik szeme, mire a másik csak lenézett a fa alá, ahol megfagyott varjak írták az éjszaka újságját.

– Ha így megy az idő: ez jön.

Most van a leghidegebb, most kel a nap. Ha a hideg benyúl a tollak alá, csak lefordul a varjú a fatetőről, és az éhes rókák sovány lakodalmat tartanak hazamezőben.

A nap lassan mozgott felfelé, szemlélődve, mintha számba akarta volna venni, hogy mi változott tegnap óta, ámbar nem változott semmi. A fejsze elkéseredetten nézi a fűrészt, amelynek kötele már csak kóc, és a fűrészbak úgy áll ott a pajtában megroggyanva, mintha azt mondaná: Hát ami sok, az sok! Megbolondult ez a tél?

A fűrész minden fogával vicsorog:

– Nyugalom, öreg testvér, elfogyott a tavalyi fa, most jön az idej. Jó, szívós... Hej, hej, az lesz csak a parádé!

Emelkedik a nap, és benéz az istállóablakon, ahol egy javakorabeli tehén fekszik kisborjával. A kisborjú odahúzódik az anyai kályhához, mert az istálló hideg.

És nézik egymást.

A tehén meleg, nyugalmas szemében mese és ígéret van a zöld rétről, langyos napsütésről, ficákoló ugrándozásokról és tejről... sok tejről.

Kint csikorog a kútgém, pattog a jég, s a vödör úgy bújik odalént a meleg víz alá, mint a gőzfürdőben.

– Jaj, csak lent hagynának!

Dehogy hagyják. Nekicsapódik a kávának, loccsan a víz, s a tehén meggondoltan jön inni borjával. A vályú környéke csupa jég, de fel van szórva pelyvával.

Isznak, utána a borjú ugrik egyet, sőt rúg is, és azonmód elhalszik a jégen. A tehén csak nézi nyugalmasan, mintha azt mondaná:

– Na, látod...

Aztán csattan az istállóajtó, s ott bent talán újra kezdődik a mese a rétről és a melegről.

A nap már a házak magasságában áll vagy megy – ezt nem lehet látni –, de vörös arcát alázatosan tömjénezik a kémények, s a verebek odaülnek melegedni.

ja elképzelni, hogy miként lesz ebből az útból liszt. A malom egy hónapja be van fagyva, és gabonáját most vigye más malomba? Amikor idehozta, ki gondolta volna, hogy így megáll a tél.

– Cserélni se lehetne, Lajoskám?

– Elhordták már, Dani bácsi – tárja szét kezét a molnár –, de van a szövethuzatban...

– Megöl az asszony, Lajoskám, ha pénzért veszem, amikor itt a gabonám. Nem lehetne valamit tenni?

– Hát hacsak ki nem faragja Dani bácsi a jégből a nagy kereket... – nevet a molnár.

– Hászen éppen ráérek.

– Ne bolondozzon, Dani bácsi, reggelre újra befagy – gondolkodik –, ámbár a jég alatt víz van...

– Hol az a fejsze? Bánom is én, mi lesz reggelre. – És Pék

Dániel faragja a jeget, bontogatja a nagy kereket, hol alul, hol felül.

– A lapátokra vigyázzon, Dani bácsi... Iszik egy kis pálinkát?

A nap hidegen süt, a jégforgácsok ugrálnak és szikrázva repkednek a napsugárban. A molnár nézi egy darabig, aztán kopácsolni kezdi a zsilipet. Hátha nem is olyan bolond ez a Dani?...

– Gyűjön föl, Dani bácsi, megpróbálom, ámbár csoda lenne.

Felrántották a zsilipet, s a kerék nyögött egyet, de alig mozdult. Erre újra ledugták a zsilipet, majd újra fel, s a víz minden lökésére lépett egyet a jeges nagy kerék, míg egyszer csak rettentő nyöszörgés, csikorgás, pattogás közt elindult, odabenn pedig mozogni kezdtek a kövek, s a zúgás meleg hangja kiömlött a havas világba.

– Na, látod, Lajoskám?...

A molnár oda se hallgatott. Enni adott a garatnak, mosolygott, és kezét a meleg lisztbe dugta.

Elmúlt már dél, amikor Pék Dániel bekötözte a zsákokat, de amikor kihordták a szánra, nem indult mindjárt el.

– Hallod? – nézett a molnárra, aztán az égre. – Hallod?

Magasan, vidám gágogással vadlibák utaztak észak felé.

Fotó: Csányi Károly

– Dani bácsi megtörte a telet.

Aztán csak álltak. Talpuk alatt nem roppant a hó, a lovakon gyöngyözni kezdett a zúzmara, a nap mintha közelebb szállt volna, a jég megroppant a patakon, s mint a lehelet, a hómezőkön végighömpölygött valami meleg áramlás.

A két varjú egymásra nézett a fatetőn. Tollukat megeresztek, ásítottak és a fészekre gondoltak; a kisborjú fülét billegette, mintha legyeket hajtott volna; a malom puhán dorombolt, és kéme nye zászlját vidáman lengette a déli szél.

Maggyűjtés Bajcsán

Még a hűtőfolyosón is hegyekben állt a makk...

A nagykanizsai erdészetnél október közepétől november második feléig tartó makkfelvásárlás során többekévéb beigazolódott a 2015. szeptember elején elvégzett magtermésbecslésünk. A kocsányostölgy-állományok szegélyeiben bőséges makkmennyiség volt megfigyelhető, de a legtöbb esetben az erdőrészek belsejében található faegyedeken is „világított” a termés.

A maggyűjtést tudatosan, október második felében indítottuk el, azért, mert a szezon elején zömében a férges, léha makk hullik. Így már a felvásárlás első napjaiban viszonylag nagy mennyiségű és jó minőségű kocsányostölgy-makk érkezett be a csemeteketben működtetett átvéőhelyre, mely némi bizakodásra adott okot. A sokszor kedvezőtlen, esős időjárás ellenére viszonylag gyorsan begyűjtöttünk mintegy 400 mázsa kocsányostölgy-makkot, valamint társerdészetektől átszállítottunk 138 mázsát, hogy fedezzük a csemeteket és erdősítési szükségleteket. A kiváló termésnek köszönhetően a Szombathelyi Erdészeti Zrt.-nek is értékesítettünk 90 mázsát a begyűjtött mennyiségből.

Kocsánytalan tölgyből nagyon gyenge termésre volt kilá-

tás, mely sajnos igaznak bizonyult. Az erdészet mindösszesen 93,7 mázsa kocsánytalan tölgy-makkot tudott felvásárolni. Ez a mennyiség csak a töredéke volt a csemeteket és erdőfelújítási igényeknek, ezért a szomszédos Szlovákiából 240 mázsa kiváló minőségű makkot importáltunk egy hazai cégen keresztül.

Begyűjtöttünk, illetve felvásároltunk továbbá 44,5 mázsa csermakkot, 44,7 mázsa vöröstölgy-makkot, 17,5 mázsa feketedió-magot, 37 mázsa közönségesdió-magot, valamint 139 kilogramm bükkmakkot. A csemeteketben termelt egyéb elegyfajok (vadgyümölcsök, juharok, hegyi szil stb.) magszükségletét és sikerült beszerezni.

A bajcsai csemeteket mintegy ötvenéves múltja is nagy-

ban hozzájárul ahhoz, hogy a térségben jelentős maggyűjtési kapacitás áll rendelkezésre minden évben. Nem túlzás azt állítani, hogy a környéken már kialakult hagyománya van a gyűjtési tevékenységnek, a gyűjtők időben jelentkeznek a gyűjtés végzéséhez szükséges engedélyért, tudják, hogy hol, mit érdemes gyűjteni, tájékozottak a felvásárlási árak vonatkozásában is. A több száz mázsás makkfelvásárlási feladatot nem lehet a kialakult gyűjtői kör nélkül végrehajtani. Ezért is kiemelten fontos, hogy egy központi felvásárlási helyen, a bajcsai csemeteketben, a maggyűjtési szezonban minden munkanap, teljes munkaidőben folyamatosan zajlik a makkátvétel, valamint nagy a jelentősége, hogy az átvett mag ellenértékét szinte azonnal, készpénzben megkapja a gyűjtő. Ilyen feltételek, valamint a felvásárlási árak piackövető alakítása mellett csak elenyésző mértékben fordul elő, hogy az erdeinkben gyűjtött alapanyag „elvándorol”, azaz idegen számára kerül értékesítésre. Említésre érdemes, hogy a

nagyüzemi csemeteket hatalmas makkszükségletének tárolását helyhiány folytán csak ideiglenesen tudjuk megoldani, annak ellenére, hogy 2008-ban épült egy 686 m² hasznos alapterületű, korszerű maktároló az erdészetnél. A hosszabb távú tárolás nehézségein túl, a szakmai szempontok teljes körű érvényesítése miatt elemi érdekünk, hogy a csemeteketbe szánt tölgy-makk minél korábban, de mindenképpen tárgyév őszén el legyen vetve. A rendelkezésre álló idő rövidsége miatt ez gyakran komoly munkaszervezést igényel, hiszen a makk elvetését több menetben végzett talaj-előkészítés, és szerves trágyával történő tápanyag-utánpótlás előzi meg. A kezdetben ránk zúduló mintegy 150 milliméter csapadék után a folyamatosan javuló, gyakorlatilag csapadékmentes őszi időt kihasználva az idei évben sikerült a nagymagvakra vonatkozó őszi vetéstervet maradéktalanul teljesíteni, földbe került 202 mázsa kocsányostölgy-, 300 mázsa kocsánytalan tölgy-, 41,5 mázsa cser-, 31 mázsa vöröstölgy-makk, valamint 32 mázsa közönségesdió-mag. Az elvetett mennyiség, amennyiben valamilyen természeti kár nem sújtja a vetésterületet, a Zalaerdő Zrt. következő évi csemeteszükségletének előállításához elegendő lesz, valamint a piaci igények kielégítésére is jut.

Keiner Roland

Kányádi Sándor:

Mióta élek

**Mióta élek, panaszok
rengetegében járok,
sárgult siránkozások
vastag avarán taposok.**

**Évezredes a holt avar,
rálépek kíméletlen,
de a most hulló fölkavar,
s a lábam visszaretten,**

**még akkor is, ha semmiség:
kis galagonya, nyír, som;
fölfognám mindnek levelét:
az én erdőm ne sírjon.**

1965

ZALA ERDŐ

**A Zalaerdő Zrt.
dolgozóinak lapja**

● Szerkesztőbizottság: Baráth László, Bodor György, Fűrné Kinsztler Anita, Fűr Tamás, Hopp Tamás, Horváth Ferenc (ny. term. ig.), Illés György, Kovács Ferenc (term. ig.), Kreiner Roland, Pálincás Ákos, Pintér Csaba, Steyer Edina, Tihanyi Gyula. ● Felelős szerkesztő: Kovács Ferenc (term. ig.) ● Kiadja: ZALA-LAP Könyv- és Lapkiadó Kft. ● Felelős kiadó: Lukácsffy Dénes ügyvezető ● Nyomtatás: Gura Nyomda Bt. ● Felelős vezető: Gura Béla